

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

Битне лекције за сваког муслимана

српски

صربي

الدُّرُوسُ الْمُهِمَّةُ لِعَامَّةِ الْأُمَّةِ

Абдул-Азиз бин Абдуллах бин Баз,
Аллах му се смиловао

الدُّرُوسُ الْمُهَمَّةُ لِعَامَّةِ الْأُمَّةِ

Битне лекције за сваког муслимана

لِسَمَاحَةِ الشَّيْخِ الْعَلَامَةِ
عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَازٍ
رَحِمَهُ اللَّهُ

Абдул-Азиз бин Абдуллах бин Баз, Аллах му
се смиловао

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Битне лекције за сваког муслимана

Уважени шејх

Абдул-Азиз бин Абдуллах бин Баз, Аллах му се смисловао

У име Аллаха Милостивог, Самилосног

Uvod autora

Потпуна и савршена захвала припада Узвишеном Аллаху, Господару свих светова, а коначница припада богобојазнима, нека је Аллахов благослов и мир на Његовог роба и Посланика, нашег веровесника Мухаммеда, његову породицу и све асхабе (другове).

А затим:

Овај сажетак садржи објашњење неких од најважнијих верских питања које је обавезан сваки муслиман да познаје, стога сам га и назвао: Битне лекције за сваког муслимана.

Молим Узвишеног Аллаха да ово дело буде од користи свим муслиманима, и да прими од мене уложени труд, Он је заиста добар и племенит.

Абдул-Азиз бин Абдуллах бин Баз Опште лекције за сваког муслимана¹

¹ Збирка фетви и разних чланака (3/288-298)

Прва лекција: Сура (поглавље) ел-Фатиха и најкраће суре из Часног Кур'ана

Суру ел-Фатиха и кратке суре од ел-Зелзеле до суре ен-Нас треба научити напамет, исправно изговарати, запамтити, те се упознати са значењима које је обавеза знати и разумети.

Друга лекција: Темељи ислама

Појашњење пет темеља ислама, од којих је први и најважнији: Сведочење да нема истинског бога који заслужује да се обожава осим Аллаха, и да је Мухаммед Аллахов Посланик, са тумачењем значења и услова. Значење шехадета (сведочења) је: ла илахе - нема истинског бога, чиме се негира све оно што се обожава мимо Аллаха, илаллах - осим Аллаха, потврђујући да се само Аллах Једини обожава, Који нема судруга. Шартови (услови) исправности шехадета су следећи: 1. познавање значења (шта се негира, а шта потврђује), које искључује незнање 2. чврсто уверење у његово значење, које искључује било какву сумњу, 3. чисто исповедање вере кроз чињење ибадета само Аллаху, које искључује сваки вид ширка (чињења ибадета некеме мимо Аллаха или заједно са Аллахом), 4. искреност у вери, која

искључује лаж, претварање и дволичност 5. љубав (према шехадету и свему на што упућује), која искључује мржњу, 6. ревносно извршавање свега онога што шехадет подразумева што искључује непрактиковање вере, 7. прихватање срцем свега онога што шехадет подразумева, што искључује било какво одбијање, 8. негирање права на обожавање свакога мимо Аллаха. Споменути услови су садржани у следећим речима:

„Знање, убеђење, искреност и потврда са љубављу, прихватање и покоравање, и додај осми неверовање у све што се обожава поред Њега.“

Поред тога, треба научити и упознати се са појашњењима везаним за значење сведочења да је Мухаммед Аллахов Посланик и шта све то значење подразумева. То, наиме, значи да безусловно треба веровати у све оно о чему нас је обавестио, извршавати оно што је наредио, избегавати оно што је забранио или на шта је упозорио, те не обожавати Аллаха осим онако како су прописали Узвишени Аллах и Његов Посланик. Затим, треба научити и упознати се са појашњењима везаним за остале стубове ислама: молитва, зекат, пост месеца рамазана и

хаџ (ходочашће).¹

Трећа лекција: Темељи веровања

Веровање се састоји од шест темеља: веровање у Аллаха, веровање у Његове анђеле, веровање у Божије књиге, веровање у посланике, веровање у Судњи дан и веровање да је Аллах све одредио, било добро или лоше.

Четврта лекција: Врсте монотеизма и врсте многобоштва

Монотеизам (ар. тевхид) се дели на три врсте: тевхид рубубијета, тевхид улухијета и тевхид есмаи вес-сифат.

Тевхид рубубијета (господарства): Представља веровање да је Аллах Створитељ свих створења, да само Он њима управља како хоће, и да у томе нема саучесника.

Тевхид улухијета (божанствености): веровање да је само Аллах достојан обожавања и да Му у томе нема равна. Ово је, заправо, право значење сведочења Ла илахе иллаллах, односно да се све врсте обреда, молитва, пост и остало, упућују искључиво Аллаху Једином, и да није дозвољено да се икоме другом упућују.

Тевхид есма'и вес-сифат (јединственост у

¹ пост месеца рамазана и хаџ (ходочашће), ко је у могућности.

DAKLE, NIJE PREVEDENO KO JE U MOGUĆNOSTI.

именима и својствима): веровање у сва Аллахова имена и својства споменута у Часном Кур'ану и веродостојним хадисима (говорима Посланика Мухаммеда), при чему се она потврђују на начин који доликује само Њему — без искривљивања значења, негирања, улажења у њихову каквоћу или поређења са именима и својствима створења.

Доказ за ово су речи Узвишеног:

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾

„Реци: Он је Аллах, Један!

Аллах је Уточиште сваком.

Није родио и рођен није, (3)

и нико Му раван није!“ [Ел-Ихлас: 1-4] И речи Узвишеног Аллага:

﴿...لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

„Нико није као Он. Он све чује и све види.“ [Сура Еш-Шура, 11] Неки учењаци су тевхид поделили на две врсте будући да су тевхид рубубијета и тевхид есмаи вес-сифат сврстали под једну врсту. У таквој подели такође нема ништа спорно, јер се на крају све своди на исти циљ и значење.

Ширк (многобоштво) се дели на три врсте: велики ширк, мали ширк и скривени ширк.

Велики ширк узрокује поништавање добрих дела и вечни боравак у Ватри онеме ко умре чинећи га без покајања. Узвишени Аллах је рекао:

﴿...وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

„А да су они Аллаху икога у обожавању придруживали, сигурно би пропало оно што су радили.“ [Ел-Ен'ам, 88] Рекао је Узвишени Аллах:

﴿مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِم بِالْكَفْرِ ۗ أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿٧٧﴾﴾

Многобошци нису достојни да одржавају Аллахове куће, кад сами признају да су неверници. Њихова дела су поништена и вечно ће да остану у Ватри. [Ет-Тевбе, 17] Онеме ко умре чинећи ширк, неће бити опроштено и улазак у Рај ће му бити забрањен. Узвишени Аллах је рекао:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ ۖ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ...﴾

Allah, sigurno, neće oprostiti da Njemu druge smatraju ravnim, a oprostiće kome hoće ono što je manje od toga." [Ен-Ниса', 48] Рекао је Узвишени Аллах:

﴿...إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ

مِنْ أَنْصَارٍ﴾

Ко Аллаху ширк чини, Аллах ће му улазак у рај забранити и боравиште његово ће пакао бити; а неверницима неће нико помоћи. [Ел-Маиде, 72]

У врсте великог ширка спада: упућивање дове мртвима или киповима, тражење уточишта и спаса од њих, заветовање њима, приношење жртве њима и тако даље.

Мали ширк (идолопоклонство) је све оно што је у Кур'ану и суннету названо ширком, међутим, не убраја се у велики ширк; попут претварања у неким делима, заклетве неким другим мимо Аллаха, затим речи: Како је Аллах хтео и тај и тај, и слично томе. На то указује говор Аллаховог Посланика, нека је на њега Аллахов благослов и мир.

«أَخَوْفُ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمُ الشِّرْكَ الْأَصْغَرَ»، فَسُئِلَ عَنْهُ، فَقَالَ: «الرِّيَاءُ».

„Највише чега се бојим за вас је мали ширк.“
[Потом је упитан шта је то мали ширк, те је одговорио: „Ријалук (претварање).“¹ Хадис бележе: Имам Ахмед, Таберани, и Бејхеки од Махмуда бин Лебида Ел-Енсарија, Аллах био задовољан њиме, сви са добрим ланцем преносилаца. Осим тога, бележи га Таберани са

¹ Бележи имам Ахмед (5/428), Таберани (4/338), Бејхеки у Шу'абул-иман (14/355), а преноси се у Меџме'и ез-зеваид (1/121), преноси га и Ахмед и каже да су преносиоци поверљиви.

добрим ланцима, од Махмуда бин Лебида, од Рафи'а бин Худејца, од Аллаховог Посланика, нека је Аллахов благослов и мир на њега.

Посланик, нека је Аллахов благослов и мир на њега, је рекао:

«مَنْ حَلَفَ بِشَيْءٍ دُونَ اللَّهِ فَقَدْ أَشْرَكَ.»

„Онај ко се закуне неким или нечим мимо Аллаха, починио је ширк.“¹ Бележи га имам Ахмед са исправним ланцем преносилаца од Омера бин Хаттаба, Аллах био задовољан њиме. Бележи и Ебу Давуд и Тирмизи са исправним ланцем од Ибн Омера, нека је Аллах њима задовољан, а он од Веровесника, нека је Аллахов благослов и мир на њега, да је рекао:

«مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللَّهِ فَقَدْ كَفَرَ أَوْ أَشْرَكَ.»

“Ко се закуне нечим осим Аллахом, заиста је починио неверство или многобоштво.“² Као и речи Посланика, нека је Аллахов благослов и мир на њега:

«لَا تَقُولُوا: مَا سَاءَ اللَّهُ وَسَاءَ فُلَانٌ، وَلَكِنْ قُولُوا: مَا سَاءَ اللَّهُ ثُمَّ سَاءَ فُلَانٌ.»

„Немој рећи: „Како је Аллах хтео и како је хтео тај и тај“ , већ кажи: „Како је Аллах хтео, а затим како је хтео тај и тај.“³ Бележи га Ебу Давуд са исправним ланцем преносилаца од

¹ Бележи имам Ахмед (1/47)

² Бележи Ебу Давуд бр. 3251, Тирмизи бр. 1535.

³ Бележи имам Ебу Давуд бр. 4980, Ахмед (5/384).

Хузејфе бин Јемана, нека је Аллах њиме задовољан.

Ова врста ширка не изводи из вере, нити обавезује вечни боравак у Ватри, већ чини монотеизам (ар. тевхид) непотпуним и крњавим.

Трећа врста ширка: Скривени ширк, а доказ за то је говор Посланика, нека је Аллахов благослов и мир на њега:

«أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِمَا هُوَ أَخْوَفُ عَلَيْكُمْ عِنْدِي مِنَ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ؟» قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ. قَالَ: «الشُّرْكَ الْخَفِيُّ؛ يَقُومُ الرَّجُلُ فَيُصَلِّي، فَيَزِينُ صَلَاتَهُ لِمَا يَرَى مِنْ نَظَرِ الرَّجُلِ إِلَيْهِ».

„Хоћете ли да вас обавестим чега се више бојим за вас од Деџала?“ „Наравно, Аллахов Посланиче“, рекоше асхаби. „Скривеног ширка, а то је да човек устане клањати, па када види да га неко посматра, улепша своју молитву“, одговори им он.¹ Бележи га имам Ахмед у Муснеду од Ебу Се'ида ел-Худрија, нека је Аллах задовољан њиме.

Но, ширк се може поделити само на две врсте тако што ћемо казати:

Постоји мали и велики ширк, те у том случају скривени обухвата обе врсте. Дакле, скривени ширк може бити велики као што је ширк

¹ Бележи Ибн Маџе бр. 4204, имам Ахмед (3/30).

лицемера, јер они скривају своја погрешна уверења док се приказују као муслимани бојећи се за себе.

А може бити и мали ширк, као што је претварање споменуто у хадису Махмуда бин Лебида Ел-Енсарија и у хадису Ебу Се'ида Ел-Худрија.

Пета лекција: Ихсан (доброчинство)

Ихсан указује на то да Аллаха обожаваш као да Га видиш, јер ако ти Њега не видиш, па Он тебе, заиста, види.

Шеста лекција: Услови молитве

Постоји девет услова молитве (намаза):

1. Ислам, 2. разум, 3. темјиз (доб када дете спознаје шта му користи, а шта му штети. То може бити откако дете наврши седам година отприлике, оп. прев.), 4. чистоћа (абдест или гусул), 5. уклањање нечистоће са тела, одеће и места обављања молитве, 6. покривање стидног места, 7. наступ времена за молитву, 8. окретање према кибли у правцу Меке, 9. намера (ар. нијет).

Седма лекција: Темељи тј. основе МОЛИТВЕ

Има их четрнаест:

1. Стајање у молитви (за онога ко је то у стању), 2. почетни текбир, 3. учење суре ел-

Фатиха, 4. прегипање у молитви (руку'), 5. потпуно исправљање са рукуа, 6. сеџда (падање ничице на тло) на седам делова тела, 7. потпуно исправљање са сеџде, 8. седење између сеџди, 9. смиреност, 10. редослед, 11. задњи тешехуд (еттехијату), 12. седење ради задњег тешехуда, 13. учење салавата на Веровесника, нека је на њега Аллахов благослов и мир, након задњег тешехуда, 14. предавање селама на обе стране.

Осма лекција: Обавезне радње у МОЛИТВИ

Има их осам:

1. сви текбири (изговарање речи Аллаху екбер) осим почетног, 2. Изговарање: „Семи`аллаху ли мен хамидех“ имаму као и оном ко засебно обавља молитву, 3. Изговарање: „Раббена лекел хамд“ свакоме (имаму, ко клања за имамом и онеме ко клања засебно), 4. Изговарање „Субхане раббијел-а'зим“ на руку'у, 5. Изговарање „Субхане раббијел-е'ала“ на сеџди, 6. Изговарање „Рабби-гфир ли“ на седењу између сеџди, 7. први тешеххуд, 8. седење ради њега.

Девета лекција: Појашњење тешеххуда

Да се проучи:

„Ет-техијату лиллахи вес-салавату вет-

тајјибату, ес-селаму алејке ејјухен-небијју ве рахметуллахи ве берекатуху, ес-селаму алејна ве 'ала 'ибадиллахис-салихин, ешхеду ен ла иллахе иллаллах, ве ешхеду енне мухаммеден абдуху ве расулуху.“ „Најлепши селами Аллаху, благослови; нека је селам на тебе, Веровесниче, Аллахова милост и Његова благодат; нека је мир и нама и добрим Аллаховим робовима. Сведочим да нема бога осим Аллаха и сведочим да је Мухаммед Његов роб и Његов Посланик.“

Затим након тога треба се донети салават и тражити берекет за Посланика следећим речима: „Аллахумме салли 'ала Мухаммедин ве 'ала аали Мухаммед, кема саллејте 'ала Ибрахиме ве 'ала аали Ибрахим, иннеке хамидун меџид, ве барик 'ала Мухаммедин, ве 'ала аали Мухаммед, кема баректе 'ала Ибрахиме ве 'ала аали Ибрахим, иннеке хамидун меџид.“ „Аллаху мој, смилуј се Мухаммеду и његовој породици, као што си се смиловао Ибрахиму и његовој породици. Заиста си Ти Хваљени и Вечни. Аллаху мој, благослови Мухаммеда и његову породицу, као што си благословио Ибрахима и његову породицу. Заиста си Ти Хваљен и Вечан.“

Потом ће се на задњем тешеххеду тражити заштита од Пакла, од казне и патње у гробу, од искушења током живота, након смрти, те и од смутње Деџала (лажова који ће се појавити пре

наступања Смака света, а који ће тврдити да је бог). („Аллахумме инни е'узу бике мин азаби џехеннеме ве мин азабил-кабри ве мин фитнетил-махја вел-мемати ве мин фитнетил-месихид-деџал.“ Оп. прев.) Потом се може учити било која дова, а најбоље је да се уче оне које су пренесене веродостојним предајама, као на пример следеће:

„Аллахумме е'инни 'ала зикрике ве шукрике ве хусни ибадетик.“ "Аллаху мој, помози ме да Те спомињем, да Ти захваљујем и на најлепши начин да Ти ибадетим.“ „Аллахумме инни залемту нефси зулмен кесира, ве ла јагфируз-зунубе илла енте, фа-гфир ли магфиратен мин 'индеке ве-рхамни, иннеке ентел-гафурур-рахим.“ „Аллаху мој, заиста сам себи починио велику неправду, а грехе не опрашта нико осим Тебе. Од Себе ми подари опрост и смилуј ми се, Ти си заиста Онај Који много прашта и Самилостан је.“

Када је реч о првом тешеххуду (седењу у току молитве), устаје се након проученог келимеи шехадета на трећи рек'ат, а то је на подневној, слепоподневној молитви (икиндији), предвечерњој (акшам) и вечерњој молитви (јацији). Уколико се након тога донесе и салават (благослови) на Посланика, нека је Аллахов благослов и мир на њега, то би било боље, због општих хадиса који о томе говоре, а након

салавата би се устало на трећи рекат (део молитве).

Десета лекција: Похвалне радње у МОЛИТВИ

Међу похвалне радње током молитве се убраја следеће:

1. дова с којом се почиње молитва након почетног текбира.¹

2. Стављање десне руке преко леве (тако што се ухвати зглоб или подлактица леве руке, оп. прев.), на прса (доњи део прса или горњи део стомака, оп. прев.), приликом стајања, пре и после рукуа (прегибања).

3. Подизање руку састављених прстију (дланова окренутих према кибли, оп. прев.), у висини рамена или ушију, код почетног текбира, код текбира по одласку на руку', затим приликом подизања са руку'а и одмах након устајања на трећи рек'ат.

4. Учење тесбиха (субхане раббијел-азим) на руку'у и сеџди више од једанпут.

5. Сваки прописани додатак на речи: Раббена ве лекел-хамд, које се изговарају на стајању након подизања са руку'а, и учење: Раббигфирли више од једном, на седењу између две

¹ Текбир значи изговарање речи Аллаху екбер (Аллах је највећи).

сеџде.

6. Поравнање главе са леђима приликом руку'а.

7. Ширење надлактица у страну, удаљавање стомака од бедара и бутина од листова приликом сеџде (падање ничице на тло).

8. Одвајање подлактица од тла приликом сеџде.

9. Седење на положеном левом стопалу, док десно стопало треба бити исправљено (наслоњено на прсте окренуте према кибли, оп. прев.), приликом првог тешеххуда и између сеџди.

10. Теверук - седење приликом задњег тешеххуда, код трорекатних и четворорекатних молитви, а то је да се седне на леву бутину и дебело месо, док је лева потколеница опружена у десно, тако да прсти левог стопала буду испод десне цеванице, која је одигнута са исправљеним десним стопалом, наслоњеним на прсте и окренуте према кибли.

11. Показивање испруженим кажипрстом приликом првог и другог тешеххуда, и његово (лагано, оп. прев) померање (горе-доле, оп. прев) приликом учења дове.

12. Доношење салавата (благослова) и тражење берекета за посланика Мухаммеда, нека је Аллахов благослов и мир на њега, и његову породицу као и за Ибрахима и његову

породицу приликом првог седења.

13. Учење прописаних дова на задњем седењу након тешеххуда и салавата.

14. Учење Кур'ана наглас на јутарњој молитви (сабаху), џуми, бајрамима, молитви за кишу и на прва два реката предвечерње (акшама) и вечерње молитве (јације).

15. Тихо учење или учење у себи на подневној и послеподневној молитви, те на трећем рекату предвечерње молитве (акшама) и на задња два реката вечерње молитве (јације). (Тихо учење бива са померањем усана без гласа, оп. прев.).

16. Учење суре након што се проучи ел-Фатиха (на свим дворекатним молитвама, те на прва два реката трорекатних и четворорекатних молитви, оп. прев.), и остали суннети, попут дова које се уче после изговора: Раббена лекел-хамд, након подизања са руку'а што важи за имама, онога ко за њим клања и онога ко сам клања. То је суннет. Такође, стављање дланова, раширених прстију, на колена приликом руку'а.

Једанаеста лекција: Поступци који кваре молитву

Има их осам:

1- Намерно и свесно говорити у молитви нешто што га се не тиче, уз знање да је то забрањено. Међутим, ако то неко учини из

заборава или незнања, онда му молитва неће бити покварена.

2. Смејање наглас.

3. Једење.

4. Пијење.

5. Откривање стидног места.

6. Окретање од кибле већим делом тела.

7. Много узастопног поигравања (беспотребног померања) у молитви.

8. Губљење абдеста.

Дванаеста лекција: Услови абдеста

Има их десет:

1. ислам, 2. разум, 3. темјиз (доб када дете распознаје шта му користи, а шта штети, оп. прев.), 4. нијет или намера, 5. да човек нема намеру да прекине абдест током узимања истог, 6. престанак онога што квари абдест (као на пример: физиолошка потреба, оп. прев.), 7. чишћење након физиолошке потребе а пре абдеста, 8. да вода буде чиста, да вода буде халал (на пример да није украдена, оп. прев.) 9. уклањање свега што спречава долазак воде до коже (боје или лака нпр., оп. прев.), 10. наступ времена молитве коју жели клањати особа која има континуиран излазак нечистоће.

Тринаеста лекција: Обавезне радње приликом узимања абдеста

Има их шест:

Прање лица у које улази испирање уста и носа, прање руку до иза лаката, потирање целе главе и ушију, прање ногу до изнад чланака, редослед у прању, континуитет у прању (без дужих временских разлика у прању делова тела). Похвално је поновити прање лица, руку и ногу три пута, док је обавезно опрати их само једанпут, а што се тиче потирања главе није похвално понављати као што потврђују веродостојне предаје.

Четрнаеста лекција: Поступци који кваре абдест

Има их шест:

1. све што изађе на два (стидна) отвора, 2. излазак много нечистоће из тела, 3. губљење свести спавањем или слично, 4. додиривање стидног места (полног органа или аналног отвора) директно, без одеће, 5. једење камиљег меса и 6. отпадништво од ислама.

Важна напомена: Што се тиче купања мртваца пре његовог укопавања, исправно је да то не quadri абдест, и то је мишљење већине учењака, због недостатка доказа који указују на то. Али, уколико би рука онога који купа

мртваца директно додирнула полни орган мртваца, абдест би му био обавезан.

Обавеза му је да не додирује стидно место умрлога осим са преградом (са рукавицом и слично, оп. прев.). Исто тако, додиривање супруге (жене) не квари абдест на било какав начин, без обзира да ли ју је додирнуо са страшћу или без, што је исправнији од два става исламских учењака, уколико не изађе ништа на полном органу. Доказ томе је да је Аллахов Посланик, нека је Аллахов благослов и мир на њега, љубио своје жене, а затим би обављао молитву и не би узимао абдест због тога.

А што се тиче говора Узвишеног Аллаха у сурама ен-Ниса` и ел-Маидех:

﴿...أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ...﴾

„Или додирнете жене“ [Ен-Ниса', 43] [Ел-Маиде, 6] Дакле, ту се мисли на полни однос, по исправнијем од два става исламских учењака. Ово је био и став Ибн-'Аббаса, Аллах био задовољан њима, као и великог броја учењака од потоњих и каснијих генерација. Аллах је Заштитник, Који даје успех.

Петнаеста лекција: Карактерне особине којим би се требао украсити сваки муслиман

Неке од њих су: искреност, чување еманета,

непорочност, стид, храброст, великодушност, оданост, остављање свих забрањених дела, добри комшијски односи, помагање оних који су у потреби сходно могућностима, и још много карактерних и моралних особина на које су указали Часни Кур'ан и Суннет.

Шеснаеста лекција: Исламски манири

Неки од њих су: називање селама, ведрина лица, једење и пијење десном руком, учење бисмиле пре, те захваљивање Аллаху после јела и пића. Затим, захваљивање Аллаху после кијања, наздрављање ономе ко се захвали Аллаху након кијања (речима: Јерхамукеллах, оп. прев.), посета болесном, испраћај мртве особе на гробље (џеназа), практиковање правила лепог понашања приликом уласка у џамију и кућу, те приликом изласка из њих. Поред тога, лепо је примењивати и правила лепог понашања на путовању, са родитељима, родбином, комшијама, старим и младим особама, честитање на рођењу детета и на склапању брака, изјављивање саучешћа, као и остали исламски манири и правила понашања који су споменути у књигама учењака.

Седамнаеста лекција: Опрез од ширка и греха

Највећи од греха су седам упропаштавајућих, а то су: 1. чињење ширка Узвишеном Аллаху; 2. сихр (црна магија); 3. бесправно убиство некога, 4. камата; 5. бесправно кориштење иметка сирочета; 6. бежање са бојног поља; 7. потварање честитих и чедних верница;

Велики греси, осим тога, су и: 1. непослушност родитељима, 2. прекидање родбинских веза, 3. лажно сведочење, 4. лажно заклињање, 5. узнемиравање комшије, 6. чињење неправде људима по питању њихових живота, иметка и части, 7. пијење алкохолних напитака, 8. коцкање, 9. оговарање, 10. преношење туђих речи с циљем завађања, те и остале ствари које су забранили Узвишени Аллах, и Његов Посланик, нека је Аллахов благослов и мир на њега.

Осамнаеста лекција: Припремање умрлога, обављање молитве за њега и укоп

Појашњење тога је следеће:

Прво: Прописано је да се особа, којој се назире смрт, подстиче на изговарање речи: Ла илахе иллаллах, као што је дошло у говору Посланика, нека је Аллахов благослов и мир на њега:

«لَقِّنُوا مَوْتَانِكُمْ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ».

„Подстичите оне који умиру да изговоре: **Ла илахе иллаллах.**“¹ Бележи га Муслим у свом Сахиху. Дакле, овде се мисли на оне на којима су се појавили знакови смрти.

Друго: Када се утврди смрт, прописано је да се затворе очни капци умрлом, као и да му се привеже доња вилица због хадиса који указују на прописаност тога.

Треће: Обавезно је купање (ар. гасул) умрлог муслимана, осим у случају шехида који је погинуо у бици, он се не купа нити му се клања ценаза, већ ће се упокати у одећи у којој је погинуо, јер Посланик, нека је Аллахов благослов и мир на њега, није наредио да се гасуле погинули борци на Ухуду, као што им није ни клањао ценазу.

Четврто: Опис гасуљења (купања) умрлога

Начин гасуљења умрлог јесте да се прекрије стидно место умрлом, а затим да се мало подигне изнад и благо притисне стомак. Затим ће онај који гасули умрлога умотати око руке неку крпу и њоме га очистити, а затим га

¹ Бележи Муслим бр. (916-917).

абдестити као што се то чини за намаз. Потом ће опрати главу и браду умрлога водом помешаном са лотосом или сличним. Затим ће опрати његову десну страну, а потом леву, а затим на исти начин опрати други и трећи пут, и приликом сваког прања проћи ће руком по његовом стомаку, па уколико нешто изађе из њега опраће то, и то место причврстити вуненом газом, па уколико буде недовољно може се послужити неким медицинским средствима као што су фластери или слично.

Осим тога, понављаће му и абдест. Уколико не успе мртвога очистити са три прања повећаће на пет или седам пута, а затим га неком тканином посушити и намирисати његове замакнуте делове тела као и места на којима је сеџду чинио, а уколико би намирисао цело тело то би било боље. Исто тако, његове ћефине (бело платно у које се умота мртвац) ће намирисати бахуром-врста мириса, а уколико би му бркови или нокти били дуги скратиће их. Међутим, не би било спорно да их не дира. Косу му неће улепшавати, чешљати и намештати, нити ће му бријати длаке са стидног места, јер по том питању не постоји доказ. Коса жене ће се начинити у три свеца, увезати и пустити страга.

Пето: Умотавање у ђефине¹

Најбоље је да се мушкарац умота у три бела ђефина, а не у регуларну одећу и без турбана, као што је учинио Веровесник, нека је Аллахов благослов и мир на њега. Међутим, ако би се умотао у одећу, у томе нема сметње.

Женска особа ће се умотати у пет ђефина. Малодобном дечаку је довољан један ђефин, а може и три, док за малодобну девојчицу три ђефина.

Оно што је обавеза по питању сваког умрлог муслимана јесте да буде минимум један ђефин, који ће му покрити читаво тело. Ако умрли буде у ихрамима, окупаће се водом и сидром, те ће му управо ђефини бити ихрами које носи, а усто ђефини му могу бити и нека друга врста прекривача. Неће му се покривати глава и лице, и неће се мирисати, јер ће бити проживљен доносећи телбију, као што је пренесено у веродостојном хадису од Аллаховог Посланика, нека је на њега Аллахов благослов и мир. У случају жене која умре у ихрамима, њој ће се обући ђефини као и другима, с тим што се неће мирисати, и њено лице неће бити прекривано никабом, нити ће јој се рукавице облачити на руке, већ ће јој се лице и руке прекрити са

¹ Вефин је платно беле боје у које се, по обичајима муслимана, умотавају умрли.

ћефинима у које је обучена, као што је то већ појашњено по питању облачења ћефина женској особи.¹

Шесто: Најпречи људи за купање умрлога, предвођење ценазе и укоп

Онај којег је опоручио умрли да га гасули и да му клања ценазу, затим отац, дед, а потом најближи у сродству у погледу мушкараца.

С друге стране, најпречи за гасуљење женске умрле особе јесте онај кога је опоручила, потом мајка, па нана, а затим она која јој је најближа од женске родбине. Супружници могу гасулити једно друго, јер је Ебу Бекра, нека је Аллах њиме задовољан, гасулила његова супруга, те је и Алија, нека је Аллах њиме задовољан, гасулио своју супругу Фатиму, Аллах њоме био задовољан.

Седмо: Опис ценазе (молитва за умрле)

Ценаза намаз се састоји од четири текбира и обавља се тако што се након првог текбира проучи сура Ел-Фатиха и поред ње ако би се проучила и кратка сура, један или два ајета било би пожељно, због веродостојног хадиса који је пренешен о томе од Ибн-Аббаса, радијаллаху

¹ Ихрами су два бела огртача које облаче ходочасници у Меки приликом обављања обреда хаџа и умре.

`анхума. Затим се доноси други текбир након којег се доносе салавати на Аллаховог Посланика, нека је на њега Аллахов благослов и мир, као што се то чини на тешеххуду у намазу. Затим се доноси трећи текбир и учи следећа дова: „Аллахумме-гфир ли хајјина ве мејјитина, ве шахидина ве гаибина, ве сагирина ве кебирина, ве зекерина ве унсана. Аллахумме мен ахјејтеху минна фе ахјихи 'але-л-ислам, ве мен тевеффејтеху минна фе тевеффеху 'але-л-ииман. Аллахумме-гфир леху ве-рхамху ве 'аафихи в'афу анху ве екрим нузулеху ве весси' мудхалеху ва-гсилху бил-маи вес-селци вел-береди, ве некихи минел-хатаја кема јунекка-ссевбу-л-ебједу минед-денес, ве ебдилху дарен хајрен мин дарихи, ве ехлен хајрен мин ехлихи, ве едхилхул ценнете, ве е'изху мин азаби-л-кабри ве азаби-ннари, ве-фсех леху фи кабрихи, ве неввир леху фихи. Аллахумме ла тахримна еџреху ве ла тудилуна б'адеху!“ (Аллаху мој, опрости нашим живим и мртвим, присутним и одсутним, малим и великим, мушким и женским! Аллаху мој, ако нас поживиш, па поживи нас у исламу, а ако нас умртвиш, па умртви нас у веровању! Аллаху мој, покриј му лоша дела и смилуј му се, заштити га и опрости му, племенито га дочекај и учини му сваки пролаз пространим, и окупај га водом, снегом и ледом, и очисти га од греха као што се бела

одећа чисти од прљавштине, и замени му његов дом бољим, и његову породицу бољом, уведи га у Рај и заштити га од казне у гробу и од казне ватром, и учини му гроб пространим и осветљеним! Аллаху мој, немој нам ускратити награду (за клањање џеназе, учење дове, праћење мејта и тако даље, оп.прев.), и немој нас одвести у заблуду након њега!) Потом се доноси четврти текбир, након којег се предаје један селам на десну страну.

Похвално је да се приликом сваког текбира подигну руке. Уколико је умрла особа жена замениће изразом: „Аллахуммеғфир леха..“ до краја молитве-молбе, а уколико би се клањала џеназа за две особе рећи ће: „Аллахуммеғфир лехума...“ до краја молитве, а у случају три особе или више рећи ће: „Аллахуммеғфир лехум...“ до краја молитве. Поред тога, ако умрли буде мало дете, учи се ова дова: „Аллāхуммеџ'алху фератан ве зухран ливāлидејхи ве шефи'ан муџāбен, Аллāхумме секкил бихи мевāзинехумā ве е'азим бихи уџурехумā ве елхикху бисāлихи селефил му'минин веџ'алху фи кефāлети Ибрахиме алејхисалātu вес-селāму векихи би рахметике 'азабел-џехим. О Аллаху, учини га чуваном и гарантованом наградом за његове родитеље и учини га њиховим заговорником чије се заговорништво прихвата. Аллаху, отежај њиме вагу њихових добрих дела, повећај њиме

њихову награду, придружи га добрим претходницима верника, учини да се о њему брине Ибрахим, нека је Аллахов мир на њега, и сачувај га милошћу Својом патње у Паклу.“

Од суннета је да имама стоји наспрам главе умрлог мушкарца, те наспрам појаса код умрле жене. У случају клањања џеназе за више особа, испред имама ће се ставити прво мушко, а женско иза, тако да оно буде ближе кибли. У случају да с њима буду и деца, прво се ставља мушко дете па жена, а након ње девојчица. Поредат ће се тако што ће се глава дечака поравнати наспрам главе мушкарца, а појас жене наспрам главе мушкарца. Исто тако, глава девојчице ће се поравнати са главом жене, па ће њен појас бити наспрам главе мушкарца. Сви клањачи ће се поредати иза имама, а уколико неко не би могао наћи место иза са клањачима дозвољено му је стати уз имама са његове десне стране.

Осмо: Опис укопа

Прописано је да дубина гроба буде до појаса човека, и да се прокопа удубина у страни гроба у правцу Меке, те да се умрли положи у ту удубину на десну страну, окренут лицем према кибли. Ђефини ће се развезати, али се неће скидати, већ ће се тако оставити. Није дозвољено открити лице мејта, свеједно био

мушко или женско. Потом ће се удубина где се налази умрли зазидати циглама, које се учврсте глином (или нечим сличним), како не би земља падала по њему. Ако не, могу се користити и даске или камење. Потом се мртва особа загрне земљом. Похвално је тада казати: „Бисмиллахи, ве 'ала миллети ресулиллах“ (У име Аллаха, на вери Аллаховог Посланика). Гроб ће се дићи до висине педља, поредати по њему осредње камење ако је могуће, те ће се попрскати водом.

Прописано је да присутни на упоку стоје поред гроба и дове за умрлог; јер је Веровесник, нека је Аллахов благослов и мир на њега, када би завршио са упоком, стао изнад њега и рекао:

«اسْتَغْفِرُوا لِأَخِيكُمْ، وَاسْأَلُوا لَهُ التَّيْبَتَ، فَإِنَّهُ الْآنَ يُسْأَلُ».

„Тражите опроста за вашег брата и молите да га Аллах учврсти, јер заиста се он сада испитује.“¹

Девето: Прописано је да се умрлом, коме се није обавила ценаза, обави након упока;

јер је Веровесник, нека је на њега Аллахов благослов и мир, тако учинио, с тим да то буде до месец дана од упока. А ако би било дуже од месец дана након упока, онда није прописано,

¹ Бележи Ебу Давуд, бр. 3221, и Хаким (3/399).

јер нам није пренесено од Веровесника, нека је Аллахов благослов и мир на њега, да је клањао ценаза намаз месец дана након укопа.

Десето: Није дозвољено породици умрлог да припрема храну људима

услед онога што се преноси од Џерира бин Абдуллаха ел-Беџелија, нека је Аллах њиме задовољан, да је рекао:

«كُنَّا نَعُدُّ الاجْتِمَاعَ إِلَى أَهْلِ الْمَيِّتِ، وَصَنَعَةَ الطَّعَامِ بَعْدَ الدَّفْنِ، مِنَ النَّيَاحَةِ.»

Сматрали смо окупљање код породице умрлог након укопа, и припремање хране од стране њих, видом забрањеног оплакивања.¹ Ову предају је забележио имам Ахмед са добрим ланцем преносилаца. А дозвољено им је да припремају храну за своје потребе, као и за госте који одседају код њих. Похвално је да родбина и комшије доносе храну породици умрлог, јер је Веровесник, нека је Аллахов благослов и мир на њега, када му је дошла вест о погибији Џа'фера бин Еби Талиба у Шаму (Леванту), нека је Аллах њиме задовољан, наредио својој породици да спреме храну за Џа'ферову породицу, те је рекао:

«إِنَّهُ أَتَاهُمْ مَا يَشْغَلُهُمْ.»

¹ Бележи Ибн Маџе, бр. 1612, и имам Ахмед (2/204).

Заиста их је ова смрт заокупирала.¹

Нема сметње да породица умрлог позове комшије или неког другог да једу храну која им је дарована и за то нема неко шеријатски одређено време, колико нам је познато.

Једанаесто: Није жени дозвољено да буде у жалости (тако што ће се клонити мирисања, украшавања, шминкања и слично) због умрлога дуже од три дана, осим у случају њеног мужа,

када јој је прописано да се клони претходно поменутих ствари у периоду од четири месеца и десет дана. Уколико би била трудна онда ће овај период, као и период причека, трајати све док се не породи, због веродостојних предаја од Посланика, нека је Аллахов благослов и мир на њега, о томе.

Што се тиче мушкарца, њему није дозвољен такав начин туговања ни у којем случају, ни за родбином, ни за било којом другом умрлом особом.

Дванаесто: Дозвољено је мушкарцима

¹ Муслим, поглавље о ценазама (976), Несаи, поглавље о ценазама (2034), Ебу Давуд, поглавље о ценазама (3234), Ибн Маџе, поглавље о ценазама (1569), Ахмед (2/441).

да повремено посећују гробља како би од Аллаха тражили да се смилује умрлим, као и ради присећања на смрт и онога што долази после ње.

Доказ томе су речи Веровесника, нека је Аллахов благослов и мир на њега:

«زُورُوا الْقُبُورَ، فَإِنَّهَا تُذَكِّرُكُمْ الْآخِرَةَ».

„Посећујте гробља, јер вас она, заиста, подсећају на Будући свет (ар. ахирет).“¹ Бележи га Муслим у свом Сахиху. Посланик, нека је Аллахов благослов и мир на њега, подучавао је своје асхабе да приликом посете гробљима проуче:

«السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ، نَسَأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ، يَرْحَمُ اللَّهُ الْمُتَقَدِّمِينَ مِنَّا وَالْمُسْتَأْخِرِينَ».

„Ес-селаму 'алејкум ехле-ддијари минел-му'минине вел-муслимин, ве инна ин ша'аллаху бикум лахикун, нес'елу-ллахе лена ве лекумул-'афијех, јерхаму-ллахул-мутекаддимине минна вел-мусте'хирин.“ (Есселаму алејкум, становници овог места (гробља, оп. прев.) од му'мина и муслимана, заиста ћемо вам се и ми придружити када Аллах буде хтео. Аллаха молимо за вашу и нашу заштиту, Аллах да се

¹ Бележи Ибн Маџе бр. 1569, а веродостојним га оценио шејх Албани.

смилује онима међу нама који вам се придруже пре, а и онима који вам се придруже касније¹). Што се тиче жена њима није прописано да обилазе гробља, јер је Аллахов Посланик, нека је Аллахов благослов и мир на њега, критиковао жене које обилазе гробља, јер се њиховим обиласком узнемиравају мушкарци као и због њиховог нестрпљења. Такође, није им дозвољено да прате џеназу (сахрану) до гробља, јер им је Аллахов Посланик, нека је Аллахов благослов и мир на њега, то забранио. Док је клањање џеназе умрломе, било у џамији или на мусали (отвореном простору), прописано и мушкарцима и женама.

Овим приводимо крају ову кратку брошуру у којој смо сакупили основне и најважније информације о исламу. Нека је Аллахов благослов и мир на нашег веровесника Мухаммеда, његову породицу и асхабе.

¹ Бележи Муслим бр. 975.

Sadržaj

Битне лекције за сваког муслимана	2
У име Аллаха Милостивог, Самилосног	2
Uvod autora	2
Прва лекција: Сура (поглавље) ел-Фатиха и најкраће суре из Часног Кур'ана	3
Друга лекција: Темељи ислама.....	3
Трећа лекција: Темељи веровања	5
Четврта лекција: Врсте монотеизма и врсте многобоштва	5
Пета лекција: Ихсан (доброчинство)	11
Шеста лекција: Услови молитве	11
Седма лекција: Темељи тј. основе молитве	11
Осма лекција: Обавезне радње у молитви.....	12
Девета лекција: Појашњење тешеххуда	12
Десета лекција: Похвалне радње у молитви	15
Једанаеста лекција: Поступци који кваре молитву	17
Дванаеста лекција: Услови абдеста	18
Тринаеста лекција: Обавезне радње приликом узимања абдеста.....	19
Четрнаеста лекција: Поступци који кваре абдест	19
Петнаеста лекција: Карактерне особине којим би се требао украсити сваки муслиман.....	20
Шеснаеста лекција: Исламски манири	21
Седмнаеста лекција: Опрез од ширка и греха..	22

Осамнаеста лекција: Припремање умрлога, обављање молитве за њега и упок22

Друго: Када се утврди смрт, прописано је да се затворе очни капци умрлом, као и да му се привеже доња вилица због хадиса који указују на прописаност тога.23

Треће: Обавезно је купање (ар. гасул) умрлог муслимана, осим у случају шехида који је погинуо у бици, он се не купа нити му се клања џеназа, већ ће се упокати у одећи у којој је погинуо, јер Посланик, нека је Аллахов благослов и мир на њега, није наредио да се гасуле погинули борци на Ухуду, као што им није ни клањао џеназу.23

Четврто: Опис гасуљења (купања) умрлога23

Пето: Умотавање у ћефине25

Шесто: Најпречи људи за купање умрлога, предвођење џеназе и упок26

Седмо: Опис џеназе (молитва за умрле).....26

Осмо: Опис упока.....29

Девето: Прописано је да се умрлом, коме се није обавила џеназа, обави након упока;30

Десето: Није дозвољено породици умрлог да припрема храну људима31

Једанаесто: Није жени дозвољено да буде у жалости (тако што ће се клонити мирисања, украшавања, шминкања и слично) због умрлога дуже од три дана, осим у случају њеног мужа,.....32

Дванаесто: Дозвољено је мушкарцима да повремено посећују гробља како би од Аллага

тражили да се смилује умрлим, као и ради
присећања на смрт и онога што долази после ње..32

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and
the Prophet's Mosque in languages.

